

Газет лечօны
ВКП(б) Кулօмдинса
рајком да
рајисполком

Вօр Аренин

№ 11 (666)
ФЕВРАЛЬ
5 лун
1938 во

РЕАБИЛИТИРУТНЫ НЕПРАВИЛНО ВօТЛօМЈАСօС, ЧОРЫДА НАКАЖИТНЫ КЛЕВЕТНИКЈАСօС

Партија Сталинскօј Централнօј Комитет Пленумлыс лун-мօд сажын јօздօдм шубм заводитисны обсуждајтны партијнօј организацијасын. Партијнօј вескօдлыејас, партијаса радвօј шленјас зилօны гօгօрвоиы сјѳ օшыбкајас, кодјас вылօ сешдм вескылдундн да чорылдундн индис аслас шубмын ЦК-лօн Пленум. Став мօвпјас вескօдма сетчօ, медем медеа регыд кадн вескօдны օшыбкајас, кодјасօс лездма коммунистјасօс партијаыс вօтлгн, медем медеа регыд кадօ бырօдны вօтлօмјас апелляцияјас динօ формално-бюрократическօј отношеније.

Заводитчօ практическօј уж Пленумлыс шубмјасօс олօмօ օбртօм куза. Могыс медеа воэ сыын, медем восстановитны партијнօј радјасօ јортјасօс, кодјасօс незаслуженнօја вօтлօма партијаыс карјеристјас зилօмјасօн, перестраховщикјас да маскирујтчօм врајас зилօмјасօн.

Централнօј Комитетлօн Пленум щօктис кујим тօлыс-са срокн помавны партијаыс став вօтлօмјаслыс апелляцияјас видлалօм.

Пленум чорыда осуѳитис сјѳ партијнօј вескօдлыејасօс, кодјас „наивнօја лыѳѳօны, мыј неправилно вօтлօмјас куза օшыбкајас испривитօм вермас орօдны партијалыс авторитет да вредитны народны врајасօс ердօдан делօлы, гօгօрвотг, мыј партијаыс неправилно вօтлан быд случај—партијалօн врајаслы кивыв“.

Быд партијнօј организацијалօн колօ виѳдлыны бօрօ да Пленум шубмјас под вылын видлавны партијаыс вօтлօмјаслыс став апелляцияјас.

Практика петкօдлис, мыј уна партијнօј организацијас оз зилны օдјѳжык вескօдны лездм օшыбкајас. ВКП(б) ЦК Пленум шубмын пример пыѳѳи ваддсօс случај, кор Курскօј обком некущօм прօверка-тг заочнօ вօтлис партијаыс да вօдчис смитро-тарановскօј сахарнօј заводса заводскօј комитетыс председател

Иванченкова јортօс арестујтօмօ. Кыз јубртօ „Курская правда“, обкомлы нօшта 1937 воса декабр 10-օд лунօ лоитօдса, мыј Иванченковаѳс мыжалօм куза став материалыс—пօлтօм, клеветническօј. Но ассыс невескыд, вреднօј шумтօ Курскօј обкомлօн бјуро ез лыѳѳи коланадн отменитны зик ВКП(б) ЦК Пленум шубмѳ. Бурец тайдн Курскօј обкомса вескօдлысјас вօчисны мօд, нօшта јонжыка грубօј օшыбка.

Централнօј Комитетлօн Пленум аслас шубмас специалнօј пунктын објажитис:

„партија рајкомјасօс, горкомјасօс пырыстօм-пыр сетавны партијнօј документјас партијаѳ восстановитмјаслы, кыскыны најѳс партијнօј ужын участвујтօмօ да разјаснитны первичнօј парторганизацијасса став шленјаслы, мыј најѳ кывкутօны ВКП(б) радјасօ восстановитмјас большевистскօј воспитаније вօсна.

Коммунист, кодѳс неправилно вօтлօма, оклеветатјтօма, а сетга восстановитօма, должен локны аслас партијнօј семјаѳ кыз партијнօј организацијаса равноправнօј шлен. Оз шоча овлы сјѳ, мыј јортօс, кодѳс неправилно вօтлօма, а сетга восстановитօма, видօны вօтмылօмдн, быттօ сјѳ мыжа сыын, мыј сјѳс оклеветатјтисны, мыј сы јылыс вопрос решитмօм матыстисны преступно-легкомысленнօја.

Уна партијнօј организацијасын нудсօс невескыд, вреднօј практика, кор ВКП(б)-ыс вօтлօмјасօс пырыс-пыр чօвтавлисны уж вылыс. Централнօј Комитетлօн Пленум чорыда осуѳитис вօтлօмјас динօ ташдм отношенијесօ.

Кыз мында преступно, кор оз сетны уж коммунистлы, кодѳс неправилно вօтмылօма да бօрвылас восстановитօма партијаѳ, лѳбօ ушщемлајтдны сјѳс, сылօн квалификациялы лօсавтօм уж вылօ мօдօдмдн.

Помсօ виѳд 4-օд листбокыс

Г. И. Петровскіј јортлы 60 арօс тырօмкօд јитօдын СССР-са Верховнօј Сօвет Президиумлօн чолмалօм

ГРИГОРИЈ ИВАНОВИЧ!

Теныд 60 арօс тыран лунօ СССР-са Верховнօј Сօветлօн Президиум ыстօ теныд пօс чолм.

Тенад олмсыд 40 во дорыс унжык колис Ленин—Сталин делօ вօсна музлытօм тышын. Тенад олмыд борец—революционерлօн, государственној дејательлօн олм, пыр вօлі тырօма большевиклօн музлытօм енергиджидн, кодѳ сетօ ассыс став вынсօ народлы благо вылօ.

СССР-са Верховнօј Сօветлօн Президиум желатօ теныд уна-уна во плодотворнօја уважны социалистическօј рօѳиналы полза вылօ.

СССР-са Верховнօј Сօветлօн Президиум.

Григоріј Івановіч Петровскіј јортлы

ВКП(б) Централнօј Комитет да ССР Союзса Народнօј Комиссарјаслօн Сօвет теныд 60 арօс тыран лунօ ыстօны теныд Ленин гвардидјаса пօрыс большевиклы пօс чолм!

Аслад олмсыд 40 во дорыс унжык тѳ сетинныд рабочօј класс да крестана делօ вօсна. Подполијеын да государственној думам тенад большевистскօј ужыд, Ленин-Сталин партијалы преданностыд, рабочօј да крестанаяс паскыд массајаскօд постојаннօј јитօдыд да общеніеыд Украинскօј ССР-са ЦК-ын председател пост вылын уна воса ужыд да жиѳненнօј опытыд—завојутисны теныд доверіе да уваженіе Сօветскօј Союзса паскыд народнօј массајасын.

ВКП(б)-лօн Централнօј Комитет да ССР Союзса Народнօј Комиссарјаслօн Сօвет желатօны теныд уна војас виѳны рօнвизанлунтօ да бодростօ воѳ кежлօ плодотворнօј ужлы Украинскօј народ да Сօветскօј Союзса став народјас благо вылօ.

ВКП(б) ЦЕНТРАЛНօЈ КОМИТЕТ.

ССР СОЈУЗСА НАРОДНօЈ КОМИССАРЈАСЛօН
СօВЕТ.

1938 во кежлө ви́зму овмөсса ужјас план жылыс

ССР СОЈУЗСА ЗЕМЛЕДЕЛИЈЕ КУҒА НАРОДНОЈ КОМИССАР Р. И. ЕЈХЕ ЈОРТЛОН ДОКЛАД
ВКП(б) Централној Комитет Пленум вылын 1938 вога январ 18-5д лунө
(Продолженіје. Заводитчөмсө ви́од колан номерыс)

машинајассө капитальној ремонтө. Фелд-ыс сын,мыј среднеј ремонт мунө МТС-са оборотној средствојас шщөт вестө, а капитальној ремонт вөчсө сојузнөј бюджет шщөт вестө. Колдө решителноја кучкыны МТС-јасса өткымын директорјаслөн антигосударственној тенденцияјас куға.

Торја выманије колдө вескөдны ремонтлыс качество прөверитөм вылдө. Ем вел уна тревожној сигнал сы жылыс, мыј вел уна МТМ-ын тракторјас ремонтіруйтөдны лока. Наркомземса работникјас, кодјас петисны местајас вылдө тувсов кбза кежлө лөсөдчөм мунөм прөверитөм могыс да меставывса организацияјаслы отсөг сетөм могыс, нүдөдсны тракторјас ремонтіруйтөмлыс качество специално прөверитөм. Тајө прөверка јывсыс јуөртөмјасыс, кодјас воисны мијанлы, вывти абу гажөданабө. Тракторјаслөн төдчана јукөныс, кодјас лыддысөдныын ремонтіруйтөмөн, имеитө серјозној дефектјас.

Ыжыд тревога кылөдө ломтас нөж-јө бөстөм. Напрімер, Ростовскөј област, имеитө Главнефтса распределителној базајасын карасинлыс колас 13.925 тонн. Имеитө лиміт 6 сурс тонн, а дас лундө бөстөма сөмын 499 тонн.

Имеитө Главнефт базајасын логроін 3.865 тонн. Имеитө лиміт 1.500 тонн, а бөстис сөмын 236 тонн.

Тащөм-жө серпасыс Краснодарскөј крайын да вел уна мукөд областјасын. Уна районјас норөдны ломтас да ремонт вылдө запасној частјас нөбөм могыс средствојас абутомлун вылдө. Секі-жө оз принімајтны колана мерајас дебиторскөј задолженност бырөдөм куға.

Ме должн доложитны ЦК Пленумлы, мыј, тащөм ыжыд средствојас, кыці 1937 вога октабр 1-өј лун кежлө дебиторскөј ужјөзын 900 милліон шајт имеитөдөн, Наркомзем вынужден вөлі шыөдчыны Сталин јорт динө да Молотов јорт динө корөмөн мијанлы содөдө средствојас лөзөм жылыс. ВКП(б) ЦК да СССР-са СНК сетисны мијанлы зев ыжыд отсөг: Наркомземлы финансірујтан планыс вывти вөлі лөзөма 120 милліон шајт.

МТС-са уна директорјас да крајевөј да областној ви́зму овмөс өтделјасса начальникјас преступној антигосударственној практикалы должен лоны пуктөма пом. Тајө ужнас Наркомзем саммас справитчыны сөмын обкомјас, крајкомјас да нацкомпартияса ЦК-јас ыжыд өтедө дырји.

СССР-са СНК индөдјаскөд јитөдјасын уна республикајасын, крајјасын да областјасын бөрја кадө шөдөдөма өткымын результатјас дебиторскөј ужјөз нерјөм куға. Напрімер, Туркменија октабр—декабр төлысјасө бырөдөс 91 прөцент вылдө дебиторскөј ужјөзсө, Киргизја—82,9 прөч., Сөнецкөј област

—81,7 прөч., Јужно-Казахстанскөј област—82,7 прөцент.

Но став Сојуз паста зоннас тајө ужыс мунө неувөлетворителноја. Торја јона колдө Башкирја, коді дебиторскөј ужјөзсө бырөдөс сөмын 33 прөцент да имеитө өні тајө ужјөзсө 10.290 сурс шајт. Орловскөј област бырөдөс 37,6 прөцент вылдө, имеитө өні—8.732 сурс шајт. Ростовскөј област бырөдөс 41,8 прөцент вылдө, колі 1.434 сурс шајт.

Областјаслөн да крајјаслөн списыкыс, көні лока мунө дебиторскөј ужјөз бырөдөм, јона ыжыдкод, сөсса уна местајасын абу решителној тыш өткымын колхозјасса јуралысјас рваческөј іжөвенческөј настројеніјејаскөд.

Ростовскөј областын өткымын работникјас јавө паныд мунөны дебиторскөј ужјөз бырөдөмлы. Напрімер, Песчано-Окопскөј районуын Песчано-Окопскөј МТС-са с ө в е т загөданије вылын рајсполкомса председател Ротиков СССР-са Наркомзем представителөн јуалөм вылдө—мыја өмөла мунө дебиторскөј ужјөз бырөдөм—вөчавіс: „мијан колхозјас нұждајтчөны государствөсан өтөгын“.

Но сек-жө тајө МТС-увса колхозјас өті трудоөөн вылдө сетөны 7—8 килограммөн наы. Оті трудоспособној вылдө сені наыс вөд 120-сан 600 пуд-јөз. Кыз колхоз лөсөдөмны автомашина.

МТС-са финансовөј овмөсын колдө лөсөдны чорыд пөрадок да став решителностөн бырөдны рваческөј тенденцияјаслыс мед ічөт петкөдчөмјас.

Кбза кампаніеын рөшајушчөј звөно ем көјдысјаскөд уж.

Сојуз паста көјдыс лөсөдөм мунө неувөлетворителноја. 1938 вога январ 1-өј лун кежлө Сојуз паста вөлі лөсөдөма сөмын 87 прөцент черновөј да бөвовөј культурајаслыс көјдыс. Торја лок фелдөс проса да бөвовөј культурајаслыс көјдыс лөсөдөм куға. Проса көјдыс лөсөдан план тыртөма 71 прөцент вылдө, бөвовөј культурајаслыс—55 прөцент вылдө.

Поэтөма лока став культурајаслыс көјдыс лөсөдөм мунө Дагестанскөј АССР-ын, көні плансө тыртөма сөмын 48 прөцент вылдө, Чечено-Ингушскөј АССР-ын—44 прөцент вылдө, Тамбовскөј областын—68 прөцент вылдө, Маријскөј АССР-ын—52 прөцент вылдө, Калмыцкөј АССР-ын—27 прөцент вылдө, Краснојарскөј крайын—44 прөцент вылдө, Иркутскөј областын—29 прөцент вылдө.

Такөд өтщөш колдө пасјыны, мыј унжык республикајасас, крајјасас да областјас, көні област да крај куғаыс көјдыс лөсөдөм помалөма лөбө помавсө, емөс уна районјас, көні көјдысјас-сө бөрја кадөз абу лөсөдөма. Напрімер, Кујбышевскөј областын көјдыс

фондјас лөсөдан общөдөј план тыртөма 97 прөцент вылдө, а сек-жө ем уна колхозјас, көні көјдыс-сө лөсөдөма 20—30 прөцентыс не унжык да весіг ешажык.

Тащөм-жө положеніеыс і уна мукөд крајјасын. Тајө требујтө пыр-жө прөверитны көјдыс лөсөдөм быд колхоз куға. Оз поз лантөдчыны шөр-код показателјасөн, колдө шөдөдны, медым матыса лунјасө быд крајын, областын, республикаын ез вөв нөдө колхоз, кодлөн ескө ез вөв өбеспөчитөма көјдысјасөн став кбза площ-щасө.

Торја лока котыртөма сорто-обменној операціяјас. Сорто-обменној операціяјас збылыс-сө нөшта абу-назавөдөтөма. Сортөвөј көјдысјас колхозјас костын вежлалөм куға план тыртөма ставсө сөмын 10 прөцент вылдө.

Нөшта өмөд фелдөс сорто-обменној операціяјаскөд гөссортфонд ви́з куға. Гөссортфонд ви́з куға должен лоны торјөдөма радөвөј көјдыс вылдө вежлалөм вылдө 258.066 тонн јарөвөј культурајаслыс көјдыс, а тавоса январ 10 лун кежлө вежөма ставсө сөмын 3.757 тонн, лөбө 1,5 прөцент. Заготзерно ви́з куға должен лоны торјөдөма јарөвөј культурајас сортөвөј көјдысјаслыс радөвөј көјдыс вылдө вежлалөмны 850.133 тонн. Заготзерно ви́з куға вежлалөм-сө збылыс-сө нөшта абу-иа заводитөма.

Лоас сөкыд преступленіеөн, мијан неорганизованност вөсна-кө ми аскадө ог нүдөдө став обменној операціяјас.

Таво торја төдчанлун кутө көјдыс аскадө да вылын качестводн весалөм. Но көјдыс весалөм уна областјас збылыс-сө нөшта ез на заводитны. Напрімер, Омскөј областса Аромашевскөј районуын 29 колхоз көјдыс весалөмсө нөшта ез на заводитны. Норасөны, мыј оз тырмыны триерјас. Правда, триерјас абу быдлаын тырмана, но положеніеыс петны позө да колдө. Медвоз, колдө став триерјассө пуктыны додјас вылдө да өбеспөчитны налыс суткі чөжөа загрузка, мөд-кө, колдө іспөлујтны көјдыс весалөмлыс і сөщөм способ, кыці сіз шусана решөто-кружалајас вылын весалөм.

Торја выманије колдө сетны турун көјдыс дастөмлы да лөсөдөмлы. Напрімер, тувсов кбза план серті лүцерна колхозјас долженөс көзны тајө воын 1.300 сурс гектар. Та вылдө колдө, еша вылдө, 130 сурс центнер көјдыс.

Складјасын имеитчыс да көјдыс фондјасө пуктөм лүцерна көјдыс-сөдн запасыс өбеспөчивајтө сөмын 960 сурс гектар көзөм, лөбө индөм планлыс 75 прөцентсө. Колдө дастыны лүцерна көјдыс нөшта 340 сурс га вылдө.

(Помсө ви́од 3-өд листбокыс)

